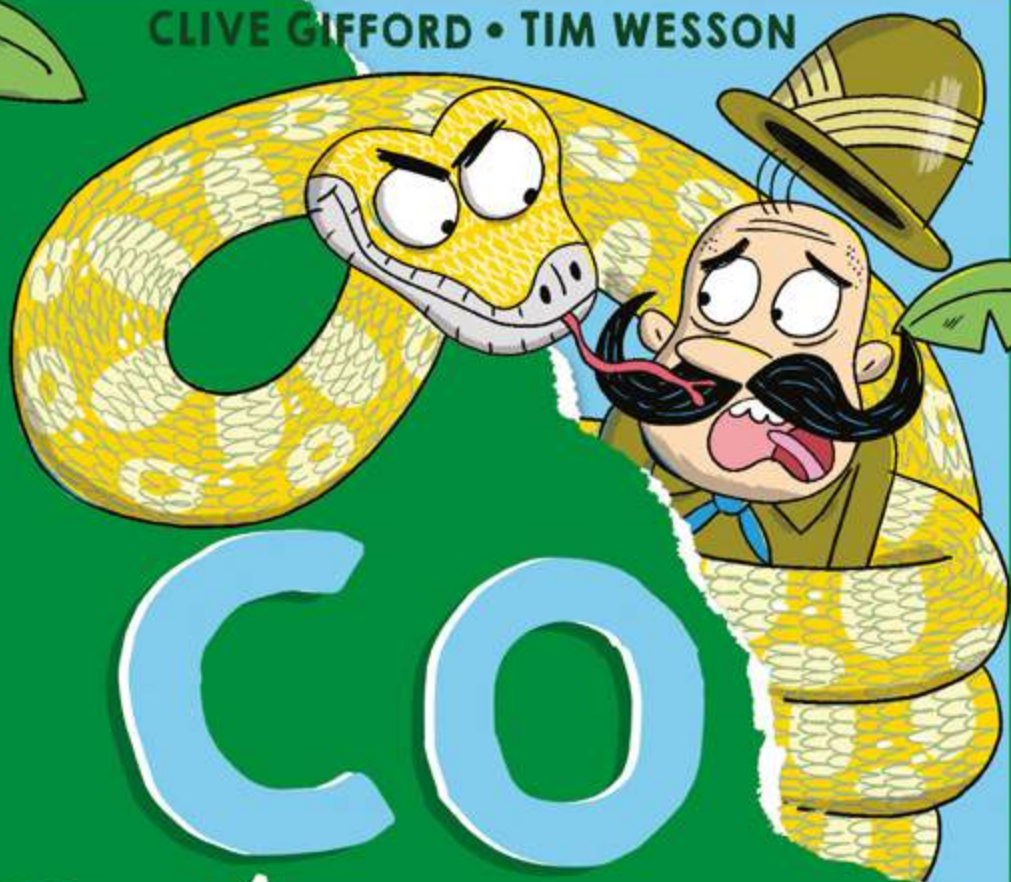

CLIVE GIFFORD • TIM WESSON

CO

↑
WOLJSZ?
↓

DKRYWCY

Tytuł oryginału
Would You Rather: Explorers

Redaktor nabywający i prowadzący
Magdalena Kilian-Antoine

Adaptacja okładki
Karolina Korbut

Adiustacja
Aurelia Hołubowska

Korekta
Kinga Kosiba

Opieka redakcyjna
Sylvia Stojak

Weryfikacja merytoryczna
Tomasz Babnis

Łamanie
Karolina Korbut | Mimoza

Originally published in English by Farshore, an imprint of HarperCollinsPublishers Ltd,
The News Building, 1 London Bridge St, London, SE1 9GF under the title:

Would You Rather Explorers

Text © Clive Gifford 2023

Illustrations © Tim Wesson 2023

Copyright © for the Polish edition by SIW Znak sp. z o.o., 2024

Copyright © for the translation by Arkadiusz Gardaś

ISBN 978-83-240-9950-4

Książki z dobrej strony: www.znak.com.pl

Więcej o naszych autorach i książkach: www.wydawnictwoznak.pl
Spółeczny Instytut Wydawniczy Znak, 30-105 Kraków, ul. Kościuszki 37
Dział sprzedaży: tel. 12 61 99 569, e-mail: czytelnicy@znak.com.pl

Wydanie I, Kraków 2024

Druk i oprawa: ???

CLIVE GIFFORD • TIM WESSON

CO
WOLISZ?
ODKRYWCY

Przekład: Arkadiusz Gardaś

znak emotikon

Kraków 2024

Spis treści

Na początek	7
Po co w ogóle odkrywać?	10
CO WOLISZ? Spakować lekarstwa i buty CZY 18 kilogramów czekolady i wanę?	12
ODKRYWCZY BONUS: Wyposażenie	18
CO WOLISZ? Zjeść ciastko z robakami CZY kwaśną, zgniłą kapustę?	20
ODKRYWCZY BONUS: Ekstremalna kuchnia!	28
CO WOLISZ? Ruszyć na wyprawę we flocie wielkich chińskich statków CZY w malutkim polinezyjskim canoe?	32
ODKRYWCZY BONUS: Kolumb i kolonializm	42
CO WOLISZ? Wspiąć się w Górach Skalistych z Isabellą Bird CZY objechać świat rowerem wraz z Annie Londonderry?	46
ODKRYWCZY BONUS: Dłuuuuuga podróż	52
CO WOLISZ? Wybrać się na biegun północny balonem CZY na biegun południowy rowerem?	54
ODKRYWCZY BONUS: Sprytny „podróżnik”	62

CO WOLISZ? Dać robalom kawałek własnego ciała do spałaszowania CZY schodzić z góry ze złamaną nogą?	64
Aleja sławnych odkrywców	72
CO WOLISZ? Wspiąć się na najwyższy szczyt Ziemi CZY zanurkować najgłębiej, jak się tylko da?	82
ODKRYWCZY BONUS: Błędy na mapach	90
CO WOLISZ? Kręcić pętelki samolotem CZY przefrunąć nad Atlantykiem?	94
ODKRYWCZY BONUS: Śmiałek jakich mało	100
CO WOLISZ? Użyć własnej zamrożonej kupy jako dłuta CZY ugrzęznąć na wyspie pełnej niedźwiedzi polarnych?	104
CO WOLISZ? Spacer po Księżycu CZY wycieczkę na Marsa?	112
ODKRYWCZY BONUS: Kosmiczna wpadka	122
CO WOLISZ? Sikać w statku kosmicznym CZY na spacerze po Księżycu?	124
Alfabet odkrywców	130
Słowniczek	140

Na początek

Witamy wszystkich podróżników i wszystkie podróżniczki! Myślicie czasem o tym, jak by to było wspiąć się na górę, przemierzyć pustynię albo zanurzyć się w głębinach oceanu? Jeśli tak, to dobrze trafiliście. Od wieków odważne i pomysłowe osoby z całego świata czynią z podróżowania swoją misję, dzięki czemu odkrywają niesamowite miejsca znajdujące się na naszej planecie i poza nią.

Wraz z tą książką wyruszysz śladami wielu najodważniejszych i najbardziej niesamowitych podróżników w CAŁEJ historii. Po drodze zadamy ci wiele pytań o to, „co wolisz”, dzięki którym przekonasz się, jakim typem odkrywcy jesteś. Przygotuj się na opowieść o przygodach, które ukształtowały nasze rozumienie świata – i w trakcie których nie zawsze wszystko szło zgodnie z planem...

Gotów?

Po co w ogóle odkrywać?

Chwila, chwila. Być może masz kilka pytań przed wyruszeniem na spotkanie z najbardziej nieustraszonymi odkrywcami świata. Po co opuszczać wygodny dom i przyjaciół? Dlaczego miałbyś wspinać się po lodowatych górach albo przez miesiące kisić się w malutkim namiocie, skoro zamiast tego można siedzieć na miękkiej sofie w ładnym, ciepłym pokoju?

Odkrywczy odpowiedzieliby: robimy to po to, by się czegoś dowiedzieć! Ludzie od zawsze podróżują – wiedzeni ciekawością, żeby znaleźć jedzenie lub inne potrzebne rzeczy, a także w celu odkrycia nowych, fascynujących obszarów. A ty nie marzysz czasem, by dokądś wyruszyć?

Przez lata sposoby odkrywania świata znacznie się zmieniły. Dawniej wieloma

ludźmi ciekawymi nowych miejsc kierowały naprawdę nikczemne powody. Niektórzy łapali innych, by zrobić z nich niewolników, albo kradli ich ziemię i rabowali ich dobytek. Chcieli też zgarnąć jak najwięcej pieniędzy.

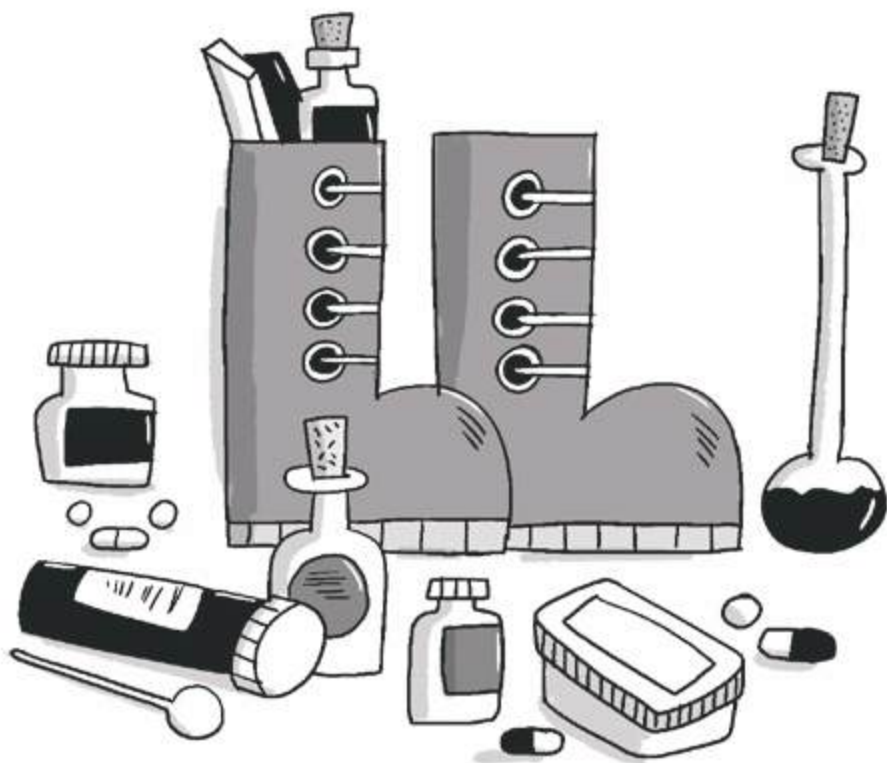
Na szczęście dziś za większością odkryć stoją wspaniałe pobudki. Podróżnicy chcą na przykład nauczyć się czegoś nowego o świecie natury albo poznać przedstawicieli obcych kultur. Może i ty pewnego dnia zostaniesz odkrywcą!

No dobra, to pakujemy namiot, przekąski – i pora na nasze pierwsze wyzwanie...

CO WOLISZ?

**Spakować
lekarstwa i buty**

CZY 18 kilogramów czekolady i wannę?

SPORZĄDZANIE LISTY RZECZY DO SPAKOWANIA
TAK, BY NIE ZABRAĆ ICH ZE SOBĄ ZBYT WIELU,
ALE TEŻ BY O NICZYM WAŻNYM NIE ZAPOMNIEĆ,
WYDAJE SIĘ STRASZLIWIE NUDNE... WARTO JEDNAK
PORZĄDNIIE PRZEMYŚLEĆ PAKOWANIE PRZED
WIELKĄ WYPRAWĄ, BO TO, CO WEŹMIEMY, MOŻE
WRĘCZ URATOWAĆ NAM ŻYCIE!

Lekarstwa i buty

Nie masz ochoty nosić ciężkich waliz i uważasz, że lepiej spakować się w mały plecaczek? Nie jesteś sam. Wiktoriańska odkrywczyni Mary Kingsley też wolała lekki bagaż!

W latach 1893–1894 Mary odbyła podróż do Afryki Wschodniej. Łódź mogła zabrać ją tylko w jedną stronę, bo mało kto stamtąd wracał! Badaczka zatrudniła miejscowych przewodników, żeby pomogli jej podczas podróży przez obszary, do których przed nią dotarło bardzo niewielu Europejczyków.

Bagaż Mary był lekki. Do swojej wodoodpornej torby spakowała trochę koców, buty, nóż, rewolwer, lekarstwa, parasol i zaledwie kilka bardziej luksusowych rzeczy: tomik poezji i trochę herbaty! W trakcie podróży

przez rzekę Ogowe parasolką biła po łbach hipopotamy, by przegonić je z drogi (ale tobie NIE radzimy próbować tego samego z tymi wodnymi bestiami). Była nieustraszona!

Na szczęście Mary przeżyła i udało jej się wrócić do Anglii, gdzie pisała o ujrzanych przez siebie cudach i podważała rasistowskie, pełne uprzedzeń poglądy na temat Afryki, jakie miało w tamtych czasach wielu mieszkańców Anglii.

Czekolada i wanna

Nie chcesz rozstawać się z domowymi wygodami? Robert O'Hara Burke i William John Wills też nie mieli na to ochoty! Oto lista rzeczy, które w 1860 roku zabrali ze sobą do Australii:

SIEKIERA

PIĘĆ SKÓRZANYCH WIADER
(DO TRANSPORTU WODY)

DWIE LORNETKI

18 KG CZEKOLADY
(PRAWIE CAŁA SIĘ ROZTOPIŁA)

180 KG BOCZKU

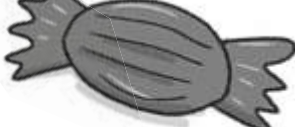
80 PAR PŁÓCIENNYCH SPODNI

CEDROWE BIURKO

CHIŃSKI GONG OBIADOWY Z MOSIĄDZU

90 KG MYDŁA

ŻELAZNA WANNA

Chyba się zgodzisz, że ani Robert, ani William nie mieli większego doświadczenia w odkrywaniu, a przy okazji zabrakło im też planu?

Poruszali się wolno z powodu setek ton zapasów, którymi obładowani byli członkowie ich ekspedycji. W końcu po drodze pozbyli się wielu przedmiotów, w tym wanny, biurka i gongu, bo żadna z tych rzeczy zbyt im się nie przydała. Ciekawe dlaczego?

Niestety obaj odkrywcy umarli w trakcie wyprawy, a z całej ich grupy powróciła tylko jedna osoba, którą wyleczyli Aborygeni – rdzenni mieszkańcy Australii.

Odkrywcy potrzebują właściwego ekwipunku! Na kolejnych stronach poznasz jego najważniejsze elementy...

ODKRYWCZY BONUS

Wyposażenie

Odkrywanie ma swoje plusy, między innymi fajowski ekwipunek. Oto kilka ponadczasowych elementów podróżniczego wyposażenia...

Teleskop

Klasyczny przyrząd odkrywcy, dawniej służący do wypatrywania lądu. AHOJ! Dziś dzięki teleskopom bada się przede wszystkim kosmos.

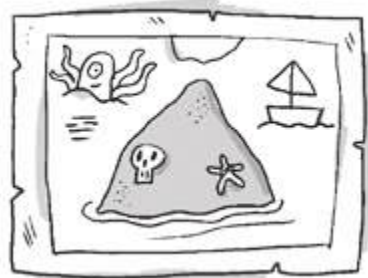

Kompas

Ten sprytny przyrząd jest zsynchronizowany z biegunami Ziemi i zawsze wskazuje północ.

Mapa

Dawno temu na papierowych mapach rysowano rozbudowane i artystyczne obrazy konkretnych miejsc. Dziś nosimy mapę całego świata w kieszeni, a ściślej mówiąc: w smartfonie.

Ubrania i buty

Odpowiednie ubranie może uratować nam życie. Na przygodę w mroźnej Arktyce weźmiemy śniegowce, po piaszczystej pustyni będziemy chodzić w kapeluszu z szerokim rondem, a podczas podwodnej ekspedycji potrzebny będzie kombinezon.

